

Komisariat Policji Bydgoszcz Wyżyny

ul. Ogrody 19a 85-870 Bydgoszcz

tel: 52 588 15 59, fax 52 588 15 47

***Procedury postępowania nauczycieli oraz
metody współpracy szkół z Policją w
sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży
przestępczością i demoralizacją***

Komisariat Policji Bydgoszcz Wyżyny

ul. Ogrody 19a 85-870 Bydgoszcz

tel: 52 588 15 59, fax 52 588 15 47

Podstawa prawna:

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich
z dnia 26 października 1982 r. z późn. zm.

Art. 4.

OBOWIĄZEK SPOŁECZNY

§ 1. Każdy, kto stwierdzi istnienie **okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierzędu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych**, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu.

§ 2. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję.

OBOWIĄZEK PRAWNY

§ 3. **Instytucje państwowe i organizacje społeczne**, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego **czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję** oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu.

Komisariat Policji Bydgoszcz Wyżyny

ul. Ogrody 19a 85-870 Bydgoszcz

tel: 52 588 15 59, fax 52 588 15 47

Czyn karalny - rozumie się przez to czyn zabroniony przez ustawę jako:

- a) przestępstwo lub przestępstwo skarbowe,
- b) wykroczenia określone w: **art. 50a** (posiadanie niebezpiecznego przedmiotu), **art. 51** (zakłócanie porządku publicznego), **art. 69** (umyślne niszczenie, uszkodzenie, usuwanie znaków umieszczonych przez organ państwowy), **art. 74** (umyślne niszczenie, uszkodzenie, usuwanie znaków, napisów ostrzegających o niebezpieczeństwie), **art. 76** (rzucanie kamieniami w pojazd), **art. 85** (samowolna zmiana znaków drogowych, turystycznych), **art. 87** (prowadzenie pojazdu po spożyciu alkoholu lub środka odurzającego), **art. 119** (kradzież lub przywłaszczenie przedmiotu), **art. 122** (paserstwo), **art. 124** (niszczenie cudzej rzeczy), **art. 133** (spekulacja biletami wstępu) lub **art. 143** (utrudnianie korzystania, uszkodzenie, usuwanie urządzenia użytku publicznego) Kodeksu wykroczeń.

I. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego:

1. Niezwłocznie powiadomić Dyrektora, pedagoga szkoły.
2. Ustalić okoliczności czynu oraz ewentualnych świadków zdarzenia.
3. W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, należy przekazać go dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
4. Powiadomić rodziców ucznia.
5. Niezwłocznie powiadomić Policję.
6. Zabezpieczyć ewentualne dowody lub przedmioty pochodzące z przestępstwa, do czasu przyjazdu Policji.

Komisariat Policji Bydgoszcz Wyżyny

ul. Ogrody 19a 85-870 Bydgoszcz

tel: 52 588 15 59, fax 52 588 15 47

II. W przypadku, gdy uczeń jest ofiarą czynu karalnego, nauczyciel powinien podjąć następujące czynności:

1. Udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora, pedagoga szkoły,
3. Powiadomienie rodziców ucznia,
4. Niezwłoczne wezwanie Policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

III. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który **nie ukończył 18 lat** przejawia zachowania świadczące o jego **demoralizacji**

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i Dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.
4. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.

Komisariat Policji Bydgoszcz Wyżyny

ul. Ogrody 19a 85-870 Bydgoszcz

tel: 52 588 15 59, fax 52 588 15 47

---

5. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

6. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję (*specjalistę ds. nieletnich*).

7. Podobnie, Szkoła powiadamia Sąd lub Policję, jeżeli wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów.

Dalszy tok postępowania leży w kompetencji właściwego Sądu.

Zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat

1. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.

2. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, szkoła jako instytucja jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

Komisariat Policji Bydgoszcz Wyżyny

ul. Ogrody 19a 85-870 Bydgoszcz

tel: 52 588 15 59, fax 52 588 15 47

IV. W przypadku podejrzenia, że uczeń na terenie szkoły znajduje się **pod wpływem środków odurzających bądź alkoholu**, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. **Odizolowuje ucznia od reszty klasy**, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie Dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, **o przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom Policji - decyduje lekarz**.
6. Szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub innego środka - odmawiają przyjęcia do szkoły, **a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób** - Policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych.

O tym fakcie zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

7. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to szkoła ma obowiązek powiadomienia o tym Policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub Sądu Rodzinnego.
8. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat,

Komisariat Policji Bydgoszcz Wyzyny

ul. Ogrody 19a 85-870 Bydgoszcz

tel: 52 588 15 59, fax 52 588 15 47

---

stanowi wykroczenie z art. 43' ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

9. Należy o tym fakcie powiadomić Policję.

Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

V. Postępowanie nauczyciela, który ujawnił na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora szkoły i wzywa Policję.
3. Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

VI. Gdy nauczyciel podejrzewa, że konkretny uczeń jest w posiadaniu substancji odurzającej

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, Dyrektor, itp.) **ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją.**
2. Nauczyciel **nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia** - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.
3. O swoich spostrzeżeniach **powiadamia Dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.**

Komisariat Policji Bydgoszcz Wyżyny

ul. Ogrody 19a 85-870 Bydgoszcz

tel: 52 588 15 59, fax 52 588 15 47

---

4. W przypadku, gdy **uczeń**, mimo wezwania, **odmawia** przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, **Szkoła wzywa Policję**

5. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, **zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki Policji**. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję.

6. **Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.**

VII. METODY WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ

1. spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym

2. spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami, na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń

3. informowanie Policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży

4. udzielanie przez Policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły

5. wspólny – Szkoły i Policji - udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich

Komisariat Policji Bydgoszcz Wyżyny

ul. Ogrody 19a 85-870 Bydgoszcz

tel: 52 588 15 59, fax 52 588 15 47

---

*Algorytm postępowania w przypadku uzyskania informacji o
popętnieniu **CZYNU KARALNEGO***

NAUCZYCIEL
powiadamia

Dyrektora, Pedagoga

(Wstępne ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia)

1. Co? – co się wydarzyło, jaki ma dokładny kształt badane zdarzenie.
2. Gdzie? – gdzie miało miejsce zdarzenie.
3. Kiedy? – jaki był możliwie dokładny czas zdarzenia.
4. W jaki sposób? – jak doszło do zdarzenia, jaki był jego przebieg.
5. Dlaczego? – motyw działania sprawcy, jak i ofiary w genezie zdarzenia.
6. Jakimi środkami? – przy pomocy jakich środków, narzędzi lub przy czyjej pomocy
7. Kto? – kto jest sprawcą, a kto ofiarą (w miarę możliwości ustalenie danych personalnych)

powiadamia

Policję

specjalistów ds. nieletnich

(przeprowadza czynności procesowe)

Rodziców

(zarówno sprawcy jak i ofiary)

SĄD RODZINNY

(Podejmuje decyzję o wszczęciu postępowania bądź o odmowie wszczęcia, wydaje postanowienie kończące postępowanie)

Komisariat Policji Bydgoszcz Wyżyny

ul. Ogrody 19a 85-870 Bydgoszcz

tel: 52 588 15 59, fax 52 588 15 47

Komisariat Policji Bydgoszcz Wyżyny

Ogrody 19a, 85-870 Bydgoszcz

tel.: 52 588 15 59, fax: 52 588 15 47

Zespół Profilaktyki Społecznej, Nieletnich i Patologii

asp. szt. Iwona Świetlik

asp. Łukasz Paichert

mł. asp. Grzegorz Krzyżanowski

KONTAKT:

Tel. 052 588 15 69

kom. 696 017 462

mail: grzegorz.krzyzanowski@bg.policja.gov.pl

Telefony alarmowe:

- 1. Policja – 997**
- 2. Straż Pożarna – 998**
- 3. Pogotowie Ratunkowe – 999**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego - 112